

ORDONANȚĂ

mun.Chișinău

28 aprilie 2021

Procurorul General Alexandr Stoianoglo, examinând adresarea deputaților în Parlamentul Republicii Moldova Sergiu Litvinenco și Virgiliu Pîslariuc, -

CONSTAT:

La 26.04.2021, în Procuratura Generală a fost înregistrată adresarea deputaților în Parlamentul Republicii Moldova Sergiu Litvinenco și Virgiliu Pîslariuc, prin care se solicită inițierea urmăririi penale în baza art.339 alin.(1) din Codul penal și art.351 alin.(1) din Codul penal ”în privința unui grup criminal organizat pentru uzurparea puterii de stat în scopul menținerii ilegale la putere cu încălcarea prevederilor Constituției, prin intermediul uzurpării calității oficiale de judecător al Curții Constituționale a Republicii Moldova”.

Motivele invocate în susținerea adresării înaintate se rezumă la următoarele: „... în data de 23 aprilie 2021, numitul Lupascu Boris, în temeiul unui plan criminal de uzurpare a calității de judecător al Curții Constituționale, în scopul exercitării puterii de stat în favoarea menținerii la putere a uruit grup parlamentar (controlat de Dodon Igor), contrar prevederilor Constituției și preluarea ilegală a controlului asupra Curții Constituționale pentru a fi asigurată activitatea acesteia în modul indicat de numitul Dodon Igor, precum și punerea în aplicare a amenințărilor publice făcute de Igor Dodon, s-a prezentat în Parlamentul Republicii Moldova pentru a însuși intenționat contrar Constituției calitatea de judecător constituțional...”.

Verificând conținutul adresării indicate *supra*, în raport cu solicitările făcute, circumstanțele de fapt și de drept ce rezultă din hotărârile vizate ale Parlamentului și Curții Constituționale, se constată lipsa temeiurilor pentru inițierea unui proces penal, motiv pentru care acestea urmează a fi respinse, din considerentele după cum urmează.

În aspect procesual, conținutul adresării înaintate cuprinde formal unele elemente ale unui denunț, care însă este întocmit contrar rigorilor stabilite la art.263 alin.(7) din Codul de procedură penal, or persoanei care face denunț i se explică răspunderea pe care o poartă în caz dacă denunțul sau plîngerea este intenționat calomnioasă, fapt care se consemnează în conținutul denunțului, prin semnătura persoanei care a făcut denunțul.

Concomitent, contrar cerințelor art.263 alin.(3) din Codul de procedură penală, în adresare, deputații Litvinenco S. și Pîslariuc V., fac doar afirmații intuitive și deductive, rezultate din presupuneri și interpretare segmentară a unor circumstanțe de fapt și de drept neprobate, fără a indica mijloacele de probă care ar demonstra aceste alegații sau să rezulte o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită vreo infracțiune.

Analizând adresarea menționată, rezultă că petenții, de fapt, își exprimă dezacordul cu adoptarea prin vot majoritar în Plenul Parlamentului Republicii Moldova a unui act administrativ individual și anume a Hotărârii din 23 aprilie 2021, privind anularea prin retragerea parțială a Hotărârii Parlamentului nr.121 din 16 august 2019, privind numirea doamnei Domnica Manole în funcția judecător al Curții Constituționale și a Hotărârii Parlamentului din 23 aprilie 2021, privind numirea

domnului Boris Lupașcu în funcția de judecător al Curții Constituționale pentru un mandat de 6 ani.

Din textul Hotărârii Parlamentului privind anularea prin retragere parțială a Hotărârii Parlamentului nr.121 din 16 august 2019 privind numirea unui judecător al Curții Constituționale, se constată că aceasta a fost întemeiată prin prisma art.10 alin.(1) din Codul administrativ, care prevede că actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În conformitate cu prevederile art.10 alin.(1) și 11 alin.(1) lit. b) din Codul administrativ, Hotărârea Parlamentului nr.121 din 16.08.2019 reprezintă **un act administrativ individual ilegal favorabil**.

Numirea judecătorilor Curții Constituționale din partea Parlamentului, Consiliului Superior al Magistraturii și Guvernului se realizează prin acte juridice, care, după natura juridică, constituie acte administrative individuale și pot fi supuse controlului judecătoresc.

În același aspect jurisdicțional a fost plasată și Hotărârea Parlamentului din 23.04.2021 privind numirea domnului Boris Lupașcu în funcția de judecător al Curții Constituționale pentru un mandat de 6 ani, stipulându-se în dispozitivul hotărârii că aceasta poate fi contestată în instanța de judecată în temeiul prevăzut la art.209 din Codul administrativ, nr.116/2018.

Prin urmare, reieșind din textul lor, Hotărârile vizate au fost adoptate de către legislativ cu statut de acte administrative individuale, pasibile de fi contestate de către persoanele interesate în conformitate cu prevederile Codului administrativ.

Fiind în dezacord cu hotărârile date, la 23 aprilie 2021, în temeiul prevederilor art.135 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, art.4 alin.(1) lit.a) și art.71 din Codul jurisdicției constituționale, deputatul Litvinenco Sergiu a sesizat Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului *a priori* de constituționalitate a hotărârilor Parlamentului prenotate. Totodată, autorul sesizării a solicitat suspendarea până la examinarea în fond a cauzei a acțiunilor actelor normative cu caracter individual menționate.

Urmare a examinării sesizării înaintate, prin Decizia din 23 aprilie 2021, Președintele *ad-interim* al Curții Constituționale Liuba Șova a admis cererea de suspendare a acțiunii Hotărârii Parlamentului privind anularea prin retragere parțială a Hotărârii Parlamentului nr.121 din 16 august 2019 privind numirea unui judecător al Curții Constituționale și a Hotărârii Parlamentului din 23 aprilie 2021 privind numirea unui judecător al Curții Constituționale, depusă de domnul Sergiu Litvinenco, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, **iar în ședința din 27 aprilie 2021, Curtea a verificat constituționalitatea Hotărârilor Parlamentului, declarându-le neconstituționale, fiind, prin urmare, realizat controlul constituționalității acestora.**

În același context, urmează a scoate în evidență și faptul înaintării la 27.04.2021 în adresa Parlamentului și Curții Constituționale de către numitul Boris Lupașcu a unei cereri prin care a renunțat la mandatul de judecător al Curții Constituționale.

Cu privire la aspectul juridic al hotărârilor contestate ale Legislativului, trebuie de reținut că, potrivit art.10 alin.(1) din Codul administrativ, actul administrativ

individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Reieșind din raționamentele Legislativului, în conformitate cu prevederile art.10 alin. (1) și 11 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Hotărârea Parlamentului nr.121 din 16.08.2019, care a fost anulată parțial, prin Hotărârea Parlamentului din 23.04.2021, reprezintă **un act administrativ individual ilegal favorabil**.

Art.21 alin.(1)-(2) din Codul administrativ **stipulează principiul legalității activității administrative**, astfel, autoritățile publice competente **trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative**. Exercițarea atribuțiilor legale **nu poate fi contrară scopului** pentru care acestea au fost reglementate. Conform art.139 alin.(3) din Codul administrativ, **un act administrativ individual rămâne valabil atâta timp cât nu este retras**, revocat sau anulat într-un alt mod ori nu s-a consumat prin expirarea timpului sau într-un alt mod.

În contextul acestor raționamente, este relevantă practica Curții Constituționale în cauza *în care a fost declarată inadmisibilă sesizarea nr.147a/2019 referitoare la controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr.68 din 5 iulie 2019 privind revocarea din funcția de consilier pentru soluționarea contestațiilor-director general al Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor (Decizia Nr.126/2019 din 28.11.2019)*

Astfel, în cadrul examinării sesizării enunțate, Curtea a apreciat următoarele :

”... 23. Controlul legalității hotărârilor Parlamentului care nu constituie acte exclusiv politice ține de competența instanțelor de contencios administrativ, așa cum se poate deduce din articolul 190 alin.(1) al Codului administrativ, care a intrat în vigoare pe 1 aprilie 2019. Odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ, a fost abrogată Legea contenciosului administrativ, care prevedea, la articolul 4 lit. a), că nu pot fi atacate în instanțele de contencios administrativ actele exclusive politice și cele administrative cu caracter individual, emise de Parlament. Așadar, **Codul administrativ nu a menținut interdicția contestării hotărârilor Parlamentului cu caracter individual în contenciosul administrativ**.

24. Curtea observă că Hotărârea Parlamentului nr.68 din 5 iulie 2019 nu reprezintă un act cu caracter exclusiv politic, adică un act care produce efecte politice, așa cum este definit acesta în articolul 121 alin. (1) din Regulamentul Parlamentului. Această hotărâre reprezintă un act administrativ individual și produce efecte juridice concrete, unul dintre ele fiind destituirea din funcție a dlui Anatolie Zagorodnii. Prin urmare, conform articolului 10 alin.(1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

27. Prin urmare, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond, conflictul fiind apreciat ca unul de ordin de contencios administrativ...”

Totodată, necesită a se menționa că, spre deosebire de cauza enunțată, Curtea a dezvoltat și o practică diferită de cea expusă, prin care și-a extins limita controlului

constituționalității asupra actului administrativ individual în defavoarea controlului judiciar în ordine de contencios administrativ.

Astfel, potrivit pct.51 al Hotărârii nr.6 din 16 mai 2013, Curtea Constituțională a stabilit că „(...) nu există și nici nu poate exista posibilitatea revocării judecătorilor Curții Constituționale de către autoritățile care i-au numit, judecătorii fiind inamovibili, ceea ce constituie o garanție a independenței acestora în exercitarea mandatului”. Curtea a mai adăugat că „Acest principiu îi protejează pe judecători în primul rând de influențe externe la îndeplinirea atribuțiilor jurisdicționale. Ideea fundamentală constă în faptul că judecătorii constituționali, în exercitarea atribuțiilor, nu sunt angajații autorităților care i-au numit. Din momentul depunerii jurământului, judecătorii sunt independenți, inamovibili și se supun numai Constituției” (pct. 52 din aceeași Hotărâre).

Nu în ultimul rând, în Hotărârea nr.18 din 2 iunie 2014, Curtea Constituțională a conchis că „ridicarea mandatelor judecătorilor Curții Constituționale de către Parlament reprezintă o imixtiune nepermisă în activitatea Curții Constituționale, altfel spus, o încălcare a principiului independenței acesteia, și este contrară principiilor inamovibilității și independenței judecătorilor săi [articolele 134 alin. (2) și 137 din Constituție]” (a se vedea pct. 65 din Hotărârea citată). În consecință, Curtea a declarat neconstituționale punctele 1 și 2 de la Art. I din Legea nr.109 din 3 mai 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prevederi prin care se conferea Parlamentului atribuția de a ridica mandatele judecătorilor Curții Constituționale.

Așa fiind, se constată că Hotărârea Parlamentului nr.133 din 23 aprilie 2021 nu a respectat exigențele prevăzute de art.134 alin.(2), art.136 alin.(1) și art.137 din Constituția Republicii Moldova, de art.19 alin. (2) al Legii nr. 317 din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituțională, precum și de art.1 alin.(2) din Codul administrativ. În egală măsură, Hotărârea Parlamentului nr.133 din 23 aprilie 2021 transgresează jurisprudența Curții Constituționale (în special, Hotărârile nr.6 din 16 mai 2013, nr.8 din 20 mai 2013 și nr.18 din 2 iunie 2014, (cu privire la valoarea juridică a hotărârilor Curții Constituționale), urmând a reține că hotărârea prin care se declară neconstituționalitatea unor norme/acte are nu numai **putere de lege**, ci și este obligatorie, prin considerentele pe care se sprijină, pentru toate organele constituționale ale Republicii Moldova (a se vedea pct.1 din dispozitivul Hotărârii Curții Constituționale nr. 33 din 10 octombrie 2013).

În aceeași ordine de idei, în cadrul examinării **sesizării pentru controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr.169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, (Hotărârea Nr.3/2015 din 20.01.2015.)**, Curtea a reținut următoarele :

”... potrivit jurisprudenței sale anterioare (cazurile Muruianu, Urechean, Gurin etc.), Curtea va controla constituționalitatea actului cu caracter individual contestat, referitor la revocarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, sub aspectul competenței autorității de a adopta actul respectiv și al procedurii de adoptare.

Potrivit articolului 66 lit.a) din Constituție, Parlamentul adoptă trei categorii de acte: legi, hotărâri și moțiuni, iar lit.j) conferă Parlamentului funcția de a alege și numi persoane oficiale de stat, în cazurile prevăzute de lege.

Articolul 11 alin.(2) lit.c) din Legea privind actele legislative prevede că hotărârile Parlamentului se adoptă pentru alegerea, numirea, revocarea, destituirea și suspendarea din funcții publice.

Este de reținut că directorul general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale de Reglementare în Energetică deține o funcție publică, fiind o persoană oficială de stat, exponent al unui interes public deosebit.

Curtea menționează că procedura de destituire a directorilor Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică este expres stipulată de Legea nr.1525/1998 cu privire la energetică.

Curtea reține că eliberarea din funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică poate fi dispusă numai de către autoritatea care l-a numit, și anume Parlamentul. Astfel, în acest sens competența Parlamentului, conferită prin lege, nu este una discreționară.

În acest sens, Parlamentul, adoptând Hotărârea nr.169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, și-a exercitat atribuțiile în conformitate cu prevederile constituționale și legale.

În lumina celor expuse, Curtea reține că Hotărârea Parlamentului nr.169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică este conformă dispozițiilor constituționale....”

În aceeași ordine de idei, analizând cadrul normativ în vigoare, constatăm că art.137 din Constituția Republicii Moldova stipulează expres că, „*Judecătorii Curții Constituționale sunt inamovibili pe durata mandatului, independenți și se supun numai Constituției*”.

Potrivit prevederilor art.9 alin.(1) (2) din Codul jurisdicției constituționale (Legea nr.502-XII din 16.06.1995) „*Judecătorii Curții Constituționale sunt inamovibili pe durata mandatului. Mandatul de judecător al Curții Constituționale încetează sau se ridică numai în cazul și modul stabilit de Legea cu privire la Curtea Constituțională.*”.

În conformitate cu rigorile art.14 din Legea nr.317-XIII din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituțională, „(1) *Judecătorul Curții Constituționale este inamovibil pe durata mandatului. (2) Mandatul de judecător al Curții Constituționale se suspendă și se ridică numai în cazul stabilit de prezenta lege. (3) În caz de ridicare a mandatului, judecătorul este eliberat din funcție, în condițiile prezentei legi. (4) Judecătorul Curții Constituționale poate demisiona din proprie inițiativă.*”.

Subsecvent, art.19 al aceluiași act normativ reglementează procedura de ridicare a mandatului judecătorului constituțional fiind indicată că, „(1) *Mandatul judecătorului Curții Constituționale încetează prin ridicarea imunității judecătorului în caz de:*

- a) *imposibilitate a exercitării funcției de judecător din motive de sănătate timp îndelungat și neîntrerupt (mai mult de 4 luni);*
- b) *încălcare a jurământului și a obligațiilor funcției;*
- c) *condamnare de către instanța judecătorească pentru săvârșirea unei infracțiuni;*
- d) *incompatibilitate, stabilită prin act de constatare rămas definitiv;*

e) stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese;

f) nedepunere a declarației de avere și interese personale sau refuz de a o depune, în condițiile art.27 alin.(8) din Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;

g) dispunere de către instanța judecătorească, prin hotărâre irevocabilă, a confiscării averii nejustificate.

(2) Asupra ridicării imunității judecătorului și încetării exercitării funcției în cazurile prevăzute în alin.(1) decide Curtea Constituțională.

(3) Controlul asupra semnalelor de încălcare a jurământului sau a obligațiilor funcționale de către judecători se efectuează de un complet din 2 judecători, numiți prin dispoziție a Președintelui Curții Constituționale.

De remarcat că circumstanțele care pot determina ridicarea mandatului judecătorului Curții Constituționale sunt **expres și limitativ indicate** de art.19 alin.(1) lit.a)–g) din Legea nr.317-XIII din 13.12.1994, unica autoritate cu competențe plenipotențiare și exclusive fiind însăși forul jurisdicțional constituțional.

Cele mai relevante repere jurisprudențiale privind consacarea principiului inamovibilității judecătorilor constituționali sunt reflectate în *Hotărârea Curții Constituționale nr.29 din 21.12.2010 pentru controlul constituționalității Legii nr.95 din 21 mai 2010 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative”*.

Obiect de sesizare la Înalta Curte au servit prevederile Legii nr.95 din 21.05.2010 prin care s-a încercat excluderea de la controlul constituționalității a **hotărârilor Parlamentului**, a **decretelor Președintelui Republicii Moldova** și a **hotărârilor Guvernului cu caracter individual**.

În hotărârea sa, prin care a declarat neconstituționale prevederile Legii nr.95 din 21.05.2010, Curtea a remarcat în pct.3 din hotărâre că are dreptul exclusiv, consacrat de art.135 alin.(1) lit.a) din **Constituție**, de exercitare a controlului constituționalității **tuturor** hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova și hotărârilor Guvernului, și-a format propria jurisprudență cu privire la actele cu caracter individual, pe care a revizuit-o pe parcurs, raportând-o la situația social-politică, economică, cadrul normativ și jurisprudența CtEDO, obligatorie pentru statele contractante.

Referitor la actele administrative cu caracter individual emise de Parlament, Președintele Republicii Moldova și Guvern în privința persoanelor oficiale, exponente ale unui interes public deosebit, alese sau numite pentru durata mandatului, Curtea a stabilit că acestea pot face obiect al controlului constituționalității sub aspectul formei și procedurii de adoptare.

În Codul jurisdicției constituționale și Legea cu privire la Curtea Constituțională au fost preluate întocmai dispozițiile Constituției privind competența Curții Constituționale, mai mult, alin.(2) art.4 al Legii cu privire la Curtea Constituțională stabilește expres: Competența Curții Constituționale este prevăzută de Constituție și nu poate fi contestată de nici o autoritate publică.

Conducându-se de prevederile art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, potrivit cărora Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și

ordonanțelor Guvernului, Curtea a stabilit, în pct.3 al Hotărârii nr.10, că prin prevederile **art.135 alin.(1) lit.a) Constituția abilitează** Curtea Constituțională cu **controlul constituționalității tuturor actelor adoptate de Parlament, fără a face distincție** între actele **normative** și cele **individuale**.

În Hotărârea nr.10 din 16.04.2010, pct.5, Curtea Constituțională, bazându-se pe jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, a făcut o strictă delimitare între statutul juridic al **persoanelor oficiale** de stat, **exponente** ale unui **interes politic deosebit**, și cel al persoanelor oficiale de stat, **exponente** ale unui **interes public deosebit**. Curtea a subliniat că actele cu caracter individual, ce țin de alegerea, numirea și destituirea din funcțiile politice, nu fac obiect al controlului de constituționalitate.

În aspectul controlului constituționalității actelor administrative cu caracter individual, emise de Parlament, Președintele Republicii Moldova și Guvern, **Curtea a subliniat** în Hotărârea nr.10 din 16.04.2010 că **persoanele oficiale de stat, exponente** ale unui **interes public deosebit**, desemnate în funcție pe durata unui mandat, **nu pot fi demise până la expirarea mandatului pentru lipsă de loialitate sau pierderea încrederii din partea autorităților publice care le-au desemnat**. Curtea a menționat că **judcătorii Curții Constituționale, judecătorii Curții Supreme de Justiție, Procurorul General, membrii CEC și alte persoane oficiale de stat, exponente** ale unui interes public deosebit, numite pe durata unui mandat, nu pot fi supuse aceluiași tratament precum persoanele politice. Ele **trebuie să beneficieze de anumite garanții din partea statului în vederea exercitării efective a mandatului atribuit.**”

În aspect material, în contextul votării Hotărârii Parlamentului nr.133 din 23 aprilie 2021, acțiunile care au precedat votarea și însăși votarea în Plenul Parlamentului a hotărârii contestate, urmează a fi analizate din punct de vedere al dreptului penal, dacă a fost sau nu comisă vreo faptă susceptibilă să cadă sub incidența legii penale.

Dispoziția art.339 alin. (1) din Codul penal, prevede răspunderea penală pentru uzurparea puterii de stat, exprimate prin acțiunile săvârșite în scopul uzurpării sau menținerii **fortate** a puterii de stat cu încălcarea prevederilor Constituției Republicii Moldova.

Fapta prejudiciabilă este incriminată sub forma unei acțiuni, care se poate exprima alternativ, fie prin uzurparea puterii de stat, fie prin menținerea forțată a puterii de stat, în ambele cazuri cu încălcarea prevederilor Constituției Republicii Moldova.

Uzurparea puterii de stat presupune *însușirea pe nedrept a acesteia de la cei care dețin legal puterea de stat, făptuitorului lipsindu-i o legitimare a puterii de stat pe care o însușește*, formele de exprimare fiind- neefectuarea alegerilor, amânarea alegerilor, falsificarea, prin orice metode, a rezultatelor votării etc., elemente care lipsesc în cazul în speță.

Menținerea forțată a puterii de stat semnifică continuarea forțată de menținere a atribuțiilor puterii de stat, contrar prevederilor Constituției Republicii Moldova, de către persoanele care în trecut aveau aceste atribuții, însă, au fost private de ele în mod legal, conform Constituției Republicii Moldova.

În context, din adresarea deputaților Sergiu Litvinenco și Virgiliu Pîslariuc nu rezultă vre-un indiciu de realizare a laturii obiective a infracțiunii, lipsind circumstanțele de fapt cerute de lege. Puterea de stat nimeni nu a obținut-o contrar Legii supreme și nici nu a pierdut-o pentru a se impune necesitatea de a o menține forțat, încălcând procedurile legale.

Mai mult ca atât, reieșind din interpretarea *ad literam* a textului de lege, pentru reținerea la calificare a modalității normative a faptei prejudiciabile incriminate la art.339 alin.(1) din Codul penal, manifestată prin menținerea forțată a puterii de stat, *actus reus* presupune incidența actelor de violență. Or, sintagma “*menținere forțată*” presupune nu o oarecare arogare de competente specifice puterii de stat în condiții de ilegalitate, dar o simbioză dintre continuarea exercitării atribuțiilor în regim de putere, contrar prevederilor constituționale și aplicarea violenței. La rândul său, aplicarea violenței semnifică cauzarea uneia sau mai multor persoane, intenționat și ilegal, a unui prejudiciu fizic, contrar sau în pofida voinței acesteia/acestora, în lipsa unei mențiuni exprese în norma de incriminare despre intensitatea sau gradul violenței, prevederile art.339 alin.(1) Cod penal trebuie interpretate restrictiv, context în care conținutul exact a violenței aplicate în legătură cu menținerea forțată a puterii de stat, cu încălcarea prevederilor Constituției Republicii Moldova - poate atinge intensitatea vătămarilor de orice grad.

Din circumstanțele faptice care au alimentat o suspiciune, uzurparea puterii de stat nu se confirmă, or, pe lângă raționamentele expuse mai sus, nu pot fi calificate ca fiind violente faptul votării de către deputații în Plenul Parlamentului a unor hotărâri, precum și catalogarea acestora ca fiind o menținere forțată a puterii de stat, dat fiind același raționament - **lipsa actului de violență**.

Vinovăția va exista numai atunci când uzurparea puterii de stat va fi săvârșită în forma cerută de lege. Este de neconceput prezența intenției indirecte în ipoteza infracțiunilor al căror moment de consumare este recunoscut de legiuitor ca fiind săvârșirea faptei prejudiciabile. În al doilea rând, de vreme ce textul de lege de la art.339 alin.(1) din Codul penal cere ca acțiunea ce formează elementul material să fie însoțită de cerința esențială, potrivit căreia trebuie să se realizeze în scopul uzurpării sau menținerii puterii de stat, legiuitorul atribuie intenției caracter calificat prin scop. În acest fel, fixarea scopului special în conținutul constitutiv al infracțiunii reflectă caracterul determinat al conduitei infracționale și, în consecință, arată asupra intenției directe, elemente ce nu rezultă din circumstanțele speței.

În aceeași ordine de idei, potrivit **art. 71 din Constituție**, deputatul în Parlament este independent în exprimarea opiniilor.

El nu poate fi persecutat sau tras la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului.

Prin conținutul său, această normă constituțională asigură protecția deplină a deputatului în Parlament în exercitarea mandatului, îi garantează libertatea gândirii și acțiunilor.

Astfel, independența opiniilor cuprinde toate cele spuse și scrise de deputat în Parlament (declarațiile făcute în Parlament și în comisiile lui, discursurile, replicile în cadrul dezbaterilor, în cazurile în care acestea au un caracter public, întrebările, interpelările, înaintarea proiectelor de legi sau formularea propunerilor), precum și opinia sa exprimată în procesul votării și consemnată în documentele Parlamentului, alte acțiuni, care se încadrează în statutul de deputat în Parlament.

Având în vedere cele expuse, potrivit art.71 din Constituție, deputatul nu poate fi tras la răspundere penală, civilă sau administrativă pentru voturile sau opiniile, exprimate în executarea mandatului, nici după expirarea acestuia.

Potrivit **Hotărârii Curții Constituționale Nr.8/1999 din 16.02.1999**, pentru interpretarea art.71 din Constituția Republicii Moldova, deputatul în Parlament nu

poate fi persecutat, adică nu poate fi supus urmării judiciare sau administrative pentru voturile sau afirmațiile sale în Parlament și în comisiile lui, precum și pentru documentele, al căror autor este, pentru alte acțiuni compatibile cu statutul său de deputat în Parlament.

Deputatul în Parlament nu poartă răspundere juridică sub nici o formă (civilă, penală, administrativă sau disciplinară) pentru opinia sa, pentru votul exprimat, pentru alte acțiuni legate de îndeplinirea obligațiilor de deputat.

Independența opiniilor deputatului în Parlament, consfințită drept garanție juridică a activității sale de deputat, este absolută și perpetuă. Deputatul în Parlament nu poate fi tras la răspundere juridică pentru voturile sau opiniile exprimate în exercitarea mandatului de deputat nici după încetarea acestuia.

În condițiile date, adoptarea hotărârilor de către Parlament, care, potrivit alin.(1) art.60 din Constituție, este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului, reprezintă acțiuni și acte care nu pot constitui temei pentru tragerea la răspundere penală și anume în partea numirii de către Parlamentul Republicii Moldova a dlui Boris Lupașcu în funcția de judecător constituțional.

Totodată, în continuarea examinării aspectului material al speței, necesită a se menționa că, potrivit art.351 din Codul penal, legea penală incriminează uzurparea de calități oficiale, însoțită de săvârșirea pe această bază a altei infracțiuni.

Astfel, latura obiectivă a infracțiunii se realizează prin săvârșirea ambelor acțiuni, adică a acțiunilor de uzurpare de calități oficiale și a celor de săvârșire, pe această bază, a altei infracțiuni.

Așadar, spre deosebire de alte infracțiuni, în cadrul cărora legea prevede ca modalități alternative de realizare două sau mai multe acțiuni, în cazul infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, sunt prevăzute două acțiuni, care, numai dacă sunt săvârșite în mod cumulativ, realizează fapta prejudiciabilă, circumstanțe care în cazul în speță nu au fost constatate.

Reieșind din circumstanțele speței, Boris Lupașcu nu a uzurpat calitatea oficială de judecător constituțional, ci a fost numit în această funcție de demnitate publică de către Parlamentul țării și, în context cu statutul dat, nu a comis careva fapte infracționale, astfel încât să fie realizată latura obiectivă a acestei infracțiuni.

În atare împrejurări urmează a fi refuzată înregistrarea adresării deputaților Sergiu Litvinenco și Virgiliu Pîslariuc în Registrul nr.1 de evidență al sesizărilor și comunicărilor cu privire la infracțiuni, examinarea ei în ordinea art.274 din Codul de procedură penală și inițierea unui proces penal.

În baza celor expuse, conducându-mă de prevederile art.1, art.255 și art.265 din Codul de procedură penală,-

DISPUN:

1. A refuza în înregistrarea adresării deputaților Sergiu Litvinenco și Virgiliu Pîslariuc în Registrul nr.1 de evidență al sesizărilor și comunicărilor cu privire la infracțiuni, examinarea ei în ordinea art.274 din Codul de procedură penală și inițierea unui proces penal.

2. A informa persoanele interesate despre hotărârea adoptată și dreptul de contestare a acesteia, în condițiile art.313 Codul de procedură penală, la judecătorul de instrucție.

Procurorul General

Alexandr Stoianoglo